

Rare bijwerkingen

Het Bureau Diergeneesmiddelen (BD) houdt toezicht op de kwaliteit van de diergeneesmiddelen. Of ze veilig zijn, of ze goed genoeg werken en of ze onvoorziene bijwerkingen hebben. Dierenarts Ton Kamphuis was vijftien jaar lang het veterinaire gezicht van dit bureau. Eind vorig jaar nam hij afscheid van het BD. Hij gaat met de VUT.

GEESJE ROTGERS

Alle diergeneesmiddelen die de Nederlandse markt op willen, passeren sinds 1985 het Bureau Diergeneesmiddelen. Als coördinator Veterinaire Zaken en Bijwerkingen bij het BD kreeg Ton Kamphuis ook alle

meldingen over bijwerkingen van de middelen onder ogen. Het centrale meldpunt voor bijwerkingen werd opgericht in 1994.

Volgens Kamphuis zijn er in Nederland zo'n 2.200 diergeneesmiddelen geregi-

Ook als de effectiviteit van middelen tegenvalt, wil het BD dat graag weten.

FOTO: TWAN WIEMANS

streerd, waarvan circa de helft bij vee mag worden toegepast. Jaarlijks komen daar zo'n dertig nieuwe middelen bij, en valt ongeveer eenzelfde aantal weg. Het nieuwe aanbod baart Kamphuis enige zorgen. "Voor de veesectoren zitten daar de laatste jaren geen echte nieuwe middelen bij. Het gaat vooral om 'meer van hetzelfde', dezelfde werkzame stof die onder een andere naam en formulering op de markt wordt gebracht. In feite is er dus sprake van een verschraving van het aanbod." Er is bijvoorbeeld behoefte aan nieuwe antibiotica om zieke dieren mee te behandelen. "Om een nieuw antibioticum te ontwikkelen is echter veel research nodig, het kost de fabrikant miljoenen euro's. Nu er erg kritisch wordt gekeken naar het antibioticumgebruik in de veehouderij, bedenken fabrikanten zich wel twee keer voordat ze aan een nieuw product voor dieren beginnen." Alleen in vaccins wordt thans veel geïnvesteerd. Daar zien fabrikanten wel mogelijkheden om de investeringen terug te verdienen. Kamphuis vreest dat het in de toekomst steeds lastiger wordt om zieke dieren te behandelen als middelen voor therapeutisch gebruik wegvallen. "Daarom moeten wij zeer verstandig omgaan met middelen als antibiotica, zodat wij ze kunnen behouden voor gebruik bij vee. Verder is het een reden te meer om te voorkomen dat dieren ziek worden."

Bijwerkingen

"Door het centraal bijhouden van de bijwerkingen, kom je sneller achter problemen", stelt Kamphuis. "Wanneer er één koe sterft na een injectie, zegt dat niet zoveel. Maar als er op tien verschillende bedrijven een koe sterft na een injectie, dan is er duidelijk wat aan de hand. Enkele jaren geleden kreeg ik bijvoorbeeld in veertien dagen tijd tientallen meldingen van verschillende dierenartsen over koeien die in shock waren geraakt na de toediening van bepaalde langwerkende antibiotica. Daarvoor waren er nooit problemen met die middelen. Toen we de gevallen onderzochten, bleek dat alle koeien tevens waren ingeënt met één vaccin van dezelfde partij. Wat bleek nu: een hulpstof in het antibioticum reageerde zeer ongelukkig met een kleine vervuiling in het vaccin. De fabrikanten van de betreffende middelen werden geïnformeerd en pasten snel hun producten aan. Ook de dierenartsen werden meteen

Ton Kamphuis: "Er is weinig animo bij fabrikanten om te investeren in nieuwe antibiotica voor vee."

FOTO: GEESJE ROTGERS

op de hoogte gesteld van de ongelukkige combinatie van beide middelen. Het probleem is daarna niet meer voorgekomen."

Heel weinig meldingen

Ton Kamphuis is vooral geïnteresseerd in bijwerkingen van middelen die niet waren voorzien, en waarvan dus geen melding is

in shock raken na toediening, verwerpen, een teruglopende melkgift laten zien of ontstekingen krijgen op de spuitplek. Het gros van de meldingen heeft betrekking op gezelschapsdieren.

Combinatie van middelen bleek 'verrassend' uit te pakken

gemaakt op het etiket of in de bijsluiters. Dierenartsen en veehouders worden gevraagd dit soort bijwerkingen te melden bij het BD. Hij schat dat het BD jaarlijks zo'n tweehonderd meldingen binnenkrijgt. Dat is heel weinig. "Ik denk dat er veel ongemeld blijft", zegt Kamphuis. Tegenwoordig worden alle meldingen samengevoegd met die uit de andere Europese lidstaten. "Zo beschikken we over meer gegevens." Desondanks zou Kamphuis graag zien dat er meer gemeld wordt. "Dan kunnen de fabrikanten hun producten aanpassen en kan de gebruikswijze zo nodig worden bijgesteld." Uit de varkens- en pluimveehouderij komen nagenoeg geen meldingen binnen – hooguit bij veel sterfte na een behandeling. Uit de rundveehouderij zijn er wat meer meldingen; de meeste betreffen dieren die

Ook onvoldoende effectiviteit van een middel zou Kamphuis graag gemeld zien. "Als er gevaccineerd is en de ziekte breekt toch door, dan is dat interessante informatie." Alle meldingen worden bestudeerd door deskundigen, zo mogelijk gebundeld met soortgelijke gevallen en geanalyseerd. De fabrikanten worden op de hoogte gesteld, en indien nodig ook de dierenartsen en veehouders. Volgens Kamphuis zijn er weinig middelen zonder bijwerkingen. "Maar die bijwerkingen horen wel bekend te zijn en op het etiket en in de bijsluiters te staan."

Constateert u na gebruik van een diergeneesmiddel een bijwerking die niet op het etiket of in de bijsluiters is vermeld? Meld dit dan altijd aan uw dierenarts. Uw dierenarts verzorgt de melding aan het Bureau Diergeneesmiddelen.